

במדינה

גולים

נפש אחת מישראל

ישראלי יליד גרמניה, שהיה חבר קיבוץ, נדר בארץ לארץ עד ששם קץ לחייו

איש מבין הכתבים הישראליים הרבים, שתרו השנה את מצריים לאורכה ולרוחב בה, לא ידע, כנראה, שהיה מי שהקדימם בכך בשנות דור. אלי לבל, כתב צעיר של על המישור, הצליח לפני יותר מ-25 שנה לחדור לארץ הגילוס, שהיתה אז מדינת-האויב הראשית של ישראל.

מצוייד ברכון גרמני ובתעודת-עיתון נאי של ביטאון צרפתי בשם פראנס אוב-זרוטר, סייר לבל במצריים וברצועת עזה, כחבר בצוות-מחקר פאריסי. כשחזר לבירת צרפת, לחבש את ספסל הלימודים באוניברסיטה, כסטודנט לכלכלה ולסטטיסטיקה, לא שכח את יומון מ"פ"ם, ש-היה בית-האולפן העיתונאי שלו. תחת שם בדוי פירסם בעל המישור כתבה, ש-תיארה את קיבוץ, גירס, כפי שהוא נראה למשקיף מן העבר המיצרי של הקו הירוק, בתוכני רצועת-עזה.

קשריו עם הארץ התרופפו. את קיבוץ עזב יחד עם המסולקים ממ"פ"ם, בהנהגתו של משה סנה. אך כאשר הנהיג סנה את אנשיו אל המיפלה הקומוניסטית, העדיף לבל לרדת מן העגלה הפרוסובייטית. ה-קומוניסטים נראו לו כבר אז דוגמאטיים מדי, ולא די מהפכניים.

הסוכר זמר. כעבור שנים, כשהוכר בפאריס ככלכלן מבריק, הוזמן להשתתף בצוות-מחקר מטעם האו"ם, שנשלח לתת היבשת ההודית מוכת-הרעב. כשהסתיים המחקר, נטש לבל את מנגנון האו"ם מ-רצונו, חרף הפיתויים הרבים שהציע האירגון הבינלאומי לעובדי-המחקר שלו. "זהו מוסד בורגני מדי לטעמי", הסביר אז למכריו המופתעים, ביניהם כמה ממור-ריהלכלכלה שלו, שדחפו אותו לעשות קאריירה מיקצועית.

הישראלי יליד ברלין, שהיה גולה-מרי-צוון, נודע בפאריס של תחילת שנות ה-60' כאחד מטובי הכלכלנים השמאליים, השולט להפליא ברזי המארכסיזם. לכן זכה בהזמנה, שהיתה אז משאת-נפשם של אינטלקטואלים שמאליים רבים בצרפת: לבוא להוואנה, בירת קובה, כאורח ריש-מי של ממשלתה המהפכנית החדשה, כדי להשתתף בקבוצת-עבודה בינלאומית, ש-תציע לפידל קאסטרו ולצה' גאוורה דרי-כיום, כיצד להתגבר על תלותה של הכל-כלה הקובאית בענף-הייצוא היחידי — הסוכר.

לבל בא, ראה, בדק וחקר. התוצאה: דו"ח-ביקורת קטלני על מדיניות קאס-טרו-גאוורה. "לפי התגובות הנרגזות של המארחים", סיפר לבל כעבור שנים, "הבנתי שאין לי עוד מה לעשות בקובה".

הוא חזר לפאריס.

פגישה במועצת. בבירת צרפת את מן הירד אל הפה, עבד כדי להשיג את המינימום הדרוש למחיתה, דחה הצעות מפתות שהיבו התפשרות על האנימא-מין הפוליטי שלו.

פעם, אחרי שהפך יועץ כלכלי ליד ממשלת מאלי, השתתף עם שריהלכלכלה של מדינה זו בוועידה שנועדה להסדיר את יחסיה הכלכלה בין מאלי לסנגל. כש-עלו הדיונים על שירותו, ושני שריהלכלכלה-כלה השחרים זעמו איש על רעהו, קרץ לבל ליועץ הכלכלי של היריב, והשניים יצאו מאולם-הישיבות ועשו דרכם אל חדרי-השירותים, ושם, בעברית, נימנו וגמרו כיצד להתגבר על הקשיים. כשחזר רו אל הישיבה, בישרו לשרים כי מצאו פיתרון.

את הסוד גילה לבל כעבור שנים: ה-יועץ הכלכלי של ממשלת סנגל היה יוסף ("ג'ו") גולן, ישראלי שהירבה לנדוד בין עולם, כשליחו ועוזרו של הדוקטור נחום (המחך בעמוד 38)

* גילגולו הקודם של השבועון הצרפתי נולד אוברוטר.
* שתי המדינות האפריקאיות היו מאו-גדות במיסגרת פדרציה, ב'60-1959.

THE SECRETS OF PROJECT DAVID

Rhodie trial defence counsel tells of the 'Jewish connection'

DETAILS of a deep-cover information Department campaign to influence Jewish opinion in three countries unfolded at the Rhodie trial this week.

Code-named 'Project David' the operation was aimed at winning Jewish backing for the Vorster government in the United States, Israel and South Africa.

Witnesses revealed it as the 'Jewish connection' — one of the most important and best-kept secrets of the South African intelligence service.

The operation was run by the late Chief of the South African Secret Service, Mr. C. J. van der Merwe, who was killed in a plane crash in 1977.

Mr. van der Merwe was a Jewish convert to Christianity and was known for his close ties to the Jewish community.

Mr. van der Merwe (left) and Mr. Fourie (right) were key figures in the Project David operation.

Mr. Fourie was a key figure in the Project David operation.

Swiss account used

It was alleged that Mr. Fourie used a Swiss bank account to pay for his expenses while in Israel and South Africa.

The account was used to pay for travel expenses, including flights to Israel and South Africa.

תשלום במזומן. דיווח נוסף בעיתון דרום-אפריקאי, תחת הכותרת "סודות מיבצע דויד", מיימן: רודי אשל, בקטע מתוך הדיווח (למטה)

מישרד-החוץ עבר לידיו — והדבר הובן כהודאה בכך שמישרד-החוץ הישראלי אכן היה קשור, לפני כן, בפעילותו של רודי

He agreed, although he could not confirm it, that he would not be surprised if Mr Hurwitz was paid in cash for the work which he did.

Influence

Mr Fourie said it was general practice in the department to use people like Mr Hurwitz to invite people from countries such as Israel to try to influence them in South Africa's interest.

The department would then pay for their entertainment and travelling expenses. The department also compensated col-

רבות עורך שבועון בלונדון, שמומן בכסף קרנות השאיות של מישרד-הביטחון הישראלי, כאשר שלט שימעות פרס ב-מישרד. הוא סולק בתקופת כהונתו של לוי אשכול כראש-הממשלה וכשר-הביטחון, כאשר ניהל השבועון תעמולה פרועה ל-מען משה דיין ורפ"י, נגד אשכול.

קשרים עם

מישרד-החוץ

מקביה הציג ינאי למילצ'ן לבקר בדרום-אפריקה, ומילצ'ן החליט לעי-שות זאת. הוא נסע ישירות ל-קיפטאון, שהה במלון-נופש ליד העיר, במקום שבו גרים אישי-היוקרה של דרום-אפריקה, שם הכיר, במישחק טניס, את רודי אשל, ותוך כדי שיחה הביע מילצ'ן

מי נסע?

לפני חמישה חודשים פירסם העולם הזה (2177) רשימה חלקית של אישי-ציבור שנסעו לדרום-אפריקה.

הרשימה החלקית כוללת את האישים הבאים:

- ראש סיעת ש"י, אהמון רובינשטיין, הטוען כי נאם שם נגד המישטר!
- מועמד המערך לראשות עיריית תל-אביב ומי שהיה אז יועץ מדיני של שימעות פרס, אשר כ-ינתן.
- העיתונאי שמואל שניצר, מעורכי מעריב.
- רואה החשבון דן בבלי, ממקימי ד"ש, שהיה בעבר קשור בפרוייקטים שונים של מוסדות ישראליים.
- המיוזחן הפרופסור מרדכי אביר, הידוע בנטיותיו הלאומניות הקיצוניות.
- הפרופסור דן אבי-סגרה, היחידי המודה כי נפגש עם אשל רודי.
- העיתונאי שאור כ-חיים ממעריב, שריאין, ל-דבריו, את רודי אשל בדרום-אפריקה וב-ישראל.
- מפקד חיל-האוויר לשעבר, מוזי הוד, שחזר משם כחסיד מושבע של היחסים עם דרום-אפריקה.
- לעומת זאת טענה חנה זמר, עורכת דבר, כי הומונה כמה פעמים, גם על-ידי אשל רודי עצמו, אך סירבה לנסוע.

הקשר הישראלי

ההקשר הישראלי של הפרשה הוא תוצאה ישירה של המעורבות הישראלית בפרוייקט דויד. המעורבות הישראלית באמצעות מישרד-החוץ הישראלי, נמשכה במשך שנים רבות, וכללה את מימון השבועון "העולם הזה" ואת מימון הנסיעות לדרום-אפריקה של אישי-ציבור ישראליים.

הפרשה הזו מראה על המעורבות הישראלית בפרוייקט דויד, ואת הקשר הישראלי לפרשה.

האישים הבאים הם חלק מהאישים שנסעו לדרום-אפריקה במסגרת הפרוייקט דויד.

בשם קנה מאקזי כעורך ומנהלו למעשה. פרשת וסט-אפריקה, שתצוץ במישפט, תחשוף בוודאי את המסופר כאן, ותראה את שיתוף הפעולה ההדוק שהיה בין ישראליים לבין המוסד הדרום-אפריקאי, הקרוי בוס"ט. שראשו, הגנרל הנדריק ואן-דר-ברג, ביקר כמה פעמים בישראל, בכספי הקרנות.

משהו מן הפרשה עלה בכנסת, כאשר הגיש אורי אבנרי שורה של שאלות לש-ריהחוק, תבע ממנו מידע על ביקוריו של אשל רודי בארץ ועל קשריו עם מישרד-החוץ. משה דיין השיב מעל הדוכן כי אינו מוכן להתייחס לדברים שקרו לפני

תיק-מיסמכים זה יפורסם אם יחשוב רודי אשל כי מתנכלים לו, וכי ידגון אותו יותר מאשר על גניבת הכסף שבו קנה דירה.

כך או כך, גם המעט המתפרסם עתה על המישפט, דיו כדי לגלות חומר על ישראל ועיתונאים, המעמידים אותם באור המביש ביותר: מישרד-הביטחון של מישרד-החוץ הגרמני ביותר עלי אדמות, שראשו הביעו אהדה גלויה לאדולף היטלר — אנשים המוכרים את עיטם ונישמתם תמורת טר-בות-הנאה מידי מישרד עריצות.

יגאל רביב